

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVII KONFERENCIJA

Vilnius, 2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF Mokslo ir inovacijų
skyriaus Studentų mokslinės veiklos
koordinatore Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2025

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Jaun. m. d. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
lekt. gyd. Karolina Žvirblytė-Skrebutėnienė

prof. dr. Pranas Šerpytis
lekt. Artūras Mackevičius
dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
jaun. asist. Andrius Žučėnka
Doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Andrius Bleizgys
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Asist. dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitas Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Ugnė Šilinskaitė
Austėja Zubauskaitė
Aida Kuznecovaitė
Milda Kančytė
Milvydė Marija Tamutytė
Renatas Kedikas
Fausta Timinskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gailė Mikalauskaitė
Gabrielius Leščinskas
Damian Luka Mialkowskyj
Radvilas Jančiauskas
Maksim Čistov
Ugnė Mickutė
Lina Bludžiutė
Augustė Melaikaitė

Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Raminta Kasteckaitė
Ernestas Gulbickis
Edgaras Zaboras
Benas Matuzevičius
Sylvia Rogoža
Rūta Valiukevičiūtė
Agnė Vasiulytė
Agata Bruzgul
Valentinas Kūgis
Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas
Matas Kuncė
Gintė Grubliauskaitė
Milda Černytė

Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Patricija Griškaitė
Povilas Jurgutavičius
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Augustinas Stasiūnas
Alicija Šavareikaitė
Odeta Aliukonytė
Milda Eleonora Gričiūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišk Bogdzevič
Rokas Dastikas

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2025

© Vilniaus universitetas, 2025

INFEKČINIŲ LIGŲ GRUPĖ

SERGAMUMO KOKLIUŠU DINAMIKA IR JAI ĮTAKĄ DARANTYS VEIKSNIAI LIETUVOJE IR EUROPOJE 2023–2024 METAIS

Autorius. Aistė ČEPONYTĖ, III kursas.

Vadovas. Prof. dr. Ligita JANČORIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika.

Tikslas. Įvertinti sergamumo kokliušu dinamiką ir veiksnius, kurie sąlygoja atvejų didėjimą Europoje ir Lietuvoje 2023–2024 m.

Metodai. Literatūros analizei naudota PubMed sistema, kurioje suvesti raktažodžiai *B. pertussis resurgence* OR *reemergence*, *antibiotic resistance*. Bendrai gauta 275 straipsnių. Atmetus tyrimus neatitikusius paieškos kriterijų (buvo neprieinamas pilnas straipsnis, buvo parašyti vėliau nei 2020 metai ir kt.) liko 42 publikacijos. Atmetus besikartojančius straipsnius, yra cituojami tik temą atitinkantys straipsniai.

Rezultatai. Lietuvoje pirma vakcina paskiepyti yra 93 proc., antra - 90 proc. vaikų, kai Europos mastu skaičiai atitinkamai yra 97 proc. ir 95 proc. Nepaistant aukštų imunizacijos aprėptių, 2024 metais Europoje sergamumas kokliušu išaugo nuo 3000 (2023 m.) iki 25000 atvejų.

Priežastys, lėmusios sergamumo augimą, manoma, yra aceliulinės vakcinos (aP) ypatybės – trumpesnis ir silpnesnis imunitetas. Taip pat dėl vakcinacijos atsiradęs *B. pertussis* kintamumas – vieno iš pagrindinių aP vakcinos baltymų, pertraktino, praradimas. Tai lemia lengvesnį kvėpavimo takų kolonizavimą ir pernešimą. Kita svari priežastis – COVID-19 pandemija, po kurios yra pastebėtas bendras žmonių imuninės sistemos susilpnėjimas, apibūdinamas terminais „imuniteto skola“ – mažėjant sąlyčiui su patogenais silpnėja imunitetas, bei „imuniteto vagystė“ – fenomenas, kai persirgus tam tikromis ligomis didėja imlumas kitoms infekcijoms. Taip pat SARS-CoV-2 virusui aptikti sukurti nauji molekuliniai PGR tyrimai, pasižymintys dideliu jautrumu ir greitumu, yra pasitelkiami *B. pertussis* detekcijai. Tyrimo metu išryškėjo nerimą kelianti problema – kokliušo bakterijos rezistentiškumas makrolidų grupės antibiotikams, ypač eritromicinui, pirmo pasirinkimo vaistui kokliušo gydymui.

Išvados. Tyrimo rezultatai atskleidė aukštas naujagimių imunizacijos aprėptis Lietuvoje ir Europoje, bet ir išaugusį sergamumą kokliušu 2023–2024 m. bei veiksnius, nulėmusius šiuos pokyčius. Apibendrinant galima pabrėžti, kad svarbu investuoti valse tybės ir Europos mastu į imunizacijos programas jas optimizuojant ir pritaikant įvairaus amžiaus žmonėms, bei tobulinti esamą vakciną atsižvelgiant į bakterijos pokyčius, siekiant ateityje išvengti kokliušo infekcijos protrūkių.

Raktažodžiai. Kokliušas; sergamumas kokliušu; *B. pertussis*; vakcinacijos aprėptys.